

Per què a Catalunya hi ha un dels brots més perillosos de coronavirus d'Europa?

El Centre Europeu de Prevenció i Control de les Malalties situa Catalunya com a zona vermella i Salut s'ho mira amb escepticisme

Gent amb mascareta al centre de Barcelona. | Adrià Costa

Aquesta setmana ha corregut per la xarxa i als mitjans un mapa elaborat pel Centre Europeu de Prevenció i Control de les Malalties (ECDC, per les sigles en anglès) que ha encès les alarmes. El mapa està fet amb dades del 29 de juliol i situa Catalunya i l'Aragó en zona vermella, és a dir, amb la situació epidemiològica més complicada pràcticament del continent. La zona vermella és la categoria d'aquells territoris que notifiquen més de 120 casos de coronavirus per cada 100.000 habitants en els últims catorze dies. A l'Europa occidental, segons dades de finals de juliol, només Catalunya, l'Aragó, Navarra i una regió de Bèlgica tenen aquesta classificació.

[noticiadiari]2/207051[/noticiadiari]

Des del Departament de Salut, miren el mapa de l'ECDC amb escepticisme. "Nosaltres responem per la informació que donem i la transparència que tenim", va assegurar aquest dijous en roda de premsa el secretari de Salut Pública, Josep Maria Argimon, en un moment en què la taxa de contagis ja era de 79 per cada 120.000 habitants. "Nosaltres ens hem de responsabilitzar de la nostra situació", va insistir Argimon. El coordinador de la unitat de seguiment de la Covid-19 a Catalunya, Jacobo Mendioroz, va justificar el fet que l'ECDC pinti Catalunya de vermell per l'existència de transmissió comunitària.

Però com s'ha arribat a aquesta situació? Què s'ha fet malament per aparèixer tan mal posicionats? Segons els experts consultats per **NacióDigital** hi ha diversos elements per explicar aquesta situació. L'infectòleg Oriol Mitjà apunta que el mapa ja es va equilibrant a mesura que passen les setmanes, amb diversos brots importants en altres punts d'Europa, però situa dos factors que podrien explicar per què els brots a Catalunya s'han avançat respecte de la resta del continent: la capacitat de diagnòstic i la capacitat de rastreig de contactes per tallar les cadenes de transmissió. "No descartaria que el nostre sistema de detecció fos més feble que el d'altres regions", argumenta Mitjà. Les eines de control i la intensitat amb què s'apliquin és el que "marca la diferència", segons el doctor.

L'investigador de la Universitat de Leicester i la UOC, Salvador Macip, aporta un altre punt de vista que pot explicar l'alta quantitat de casos a Catalunya. "No estan gens clars els motius per tenir més casos però potser es deu a fer més detecció i rastreig. És paradoxal però com millor estiguis intentant resoldre el problema, més sortiràs al mapa", apunta. Per això Macip defensa que la millor xifra per avaluar la situació epidemiològica de cada país són les defuncions i hospitalitzacions.

Milliores coincidit amb el nomenament d'Argimon

Mitjà sosté que hi ha hagut un excés de confiança en els últims dos mesos, perquè les autoritats i la societat pensaven que després del confinament el nivell de transmissió es mantindria baix fins a la tardor, gràcies també a les eines de control i a la temperatura. "Les eines de control no han funcionat prou bé al principi, no han estat prou intensives, i la temperatura no ha afectat tant com per a aturar el virus", apunta. Tot i això, en els últims dies hi ha hagut una millora, coincidint també amb el nomenament de Josep Maria Argimon, que ja era alt càrrec del Departament, com a secretari de Salut Pública. "Des de fa dues setmanes es fan més PCR, s'han posat més rastrejadors, s'han facilitat dades per als investigadors i s'ha confirmat que es vol l'aplicació per rastrejar contactes. S'han posat les piles", detalla.

Macip s'expressa en termes similars. "Va haver-hi una resposta popular important i s'està fent molt més del que es feia. S'ha millorat molt resposta inicial", diu. Entre les deficiències de la resposta inicial, Macip apunta la "manca de previsió" de les administracions per tenir els rastrejadors a punt. En les últimes setmanes, Salut ha rectificat i ha anat incrementant el nombre de rastrejadors disponibles per fer el seguiment de contactes.

L'epidemiòloga de l'Hospital Clínic, Anna Vilella, també atribueix la millora en l'abordatge epidemiològic a Catalunya al nomenament d'Argimon com a secretari de Salut Pública, després que el càrrec quedés vacant per la renúncia de Joan Guix. "Almenys va cap a una direcció i està coordinant més coses. Es fan més tests i estudis de contactes, que no perfectes però estan anant a millor. Quan hi ha un focus calent, es prenen mesures valentes", diu.

Controlar els casos tot i l'increment de mobilitat

Tant Macip com Vilella assenyalen que el principal repte d'aquest estiu és controlar els casos tot i l'increment de mobilitat per part de la població i la crida als turistes perquè visitin Catalunya. "Per un costat intentem minimitzar la mobilitat i per l'altra estem convidant turistes. És contradictori però suposo que la Generalitat ho fa per necessitat", valora l'investigador. "El fet que vinguin estrangers fa més difícil seguir els casos. Com més mobilitat hi ha, més difícil és el control de l'epidèmia", apunta l'epidemiòloga. Vilella insisteix que, en aquest context, el més important és mantenir les mesures de distància física, mascareta i higiene de mans, així com garantir la detecció de petits casos i l'aïllament dels contactes.

En tot cas, Mitjà remarca que el virus continuarà present fins que "s'acabi el fuel" (no hi hagi més persones per contagiar perquè hi ha immunitat de grup, un escenari poc probable ara mateix) o es faci alguna cosa per aturar la transmissió des de fora (ja sigui amb mesures de control efectives o amb una vacuna, que encara trigarà a arribar). I llança una advertència: al setembre, tot plegat

coincidirà amb l'obertura de les escoles i les universitats, fet que pot complicar encara més la gestió de l'epidèmia a Catalunya.

El Departament de Salut ja va avisar que la prioritat és no decretar un confinament, en part per mantenir l'activitat econòmica, i que aquest només es produiria si els hospitals estiguessin en risc de col·lapse.

[noticiadiari]2/206898[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/201967[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/206350[/noticiadiari]

[noticiadiari]2/205332[/noticiadiari]